

Per la fi del feixisme

Miquel de Palol

Hi ha moments en què, tant des del punt de vista personal com des del col·lectiu, convé fer un cop d'ull als fets dels últims temps per mirar si un és capaç de trobar-hi un tret comú que il·lustri el conjunt, i sobretot que previngui, en la mesura del possible, ensurts i mals futurs.

El país va tenir uns moments d'agitació amb les últimes dues eleccions, les que a Catalunya han servit per posar a primera fila de l'escena política els republicans i els socialistes en detriment dels convergents, i a Espanya per tornar el PSOE al poder després de vuit anys. El pastís venia guarnit amb diverses guindes, les més vistoses l'anomenat *afer Carod*, que va acabar amb el conseller en cap fugint camp a través, i la desgraciada actuació del PP en el cas dels atemptats de l'estació d'Atocha, resolta feliçment amb el partit de la dreta dura descavalcat del poder.

A partir d'aquí, i havent guanyat els bons, semblava albirar-se una etapa de pau i felicitat col·lectiva que havia de dur a desencallar afers que ens tornen directament a les obscuritats franquistes. Aleshores, per què no ha estat així? De totes les amenaces sobre el cap del sofert ciutadà només una, que jo sàpiga, s'ha resolt de manera clara i incontrovertible: el Pla Hidrològic Nacional ha estat retirat. Però, si tombem la mirada cap a altres pústules, no s'ha mogut gran cosa: els *papers de Salamanca* continuen amb el més calent a l'aigüera, cada cop que en Rodríguez Ibarra obre la boca sembla que sentim un híbrid de Solís i Girón, noms que per sort a una part substancial de ciutadans ja no els diuen res, i el senyor Fraga continua fet un Savonarola reencarnat en l'inepugnable torre de la Xunta de Galícia. Per no parlar de les nostres petites calamitats privades: les relacions entre el Ramon Llull i l'Institut Baleàric no arranquen, no se sap quin refregit d'Estatut ens espera, no se sap si l'AVE passa per l'aeroport del Prat, quan s'acaben les obres ni si anirà a velocitat del segle XXI o del XX. Amb la gran qüestió de fons del dèficit fiscal de Catalunya, un autèntic botí de guerra en forma d'extorsió criminal que no es deixaria fer cap país amb orgull, i la guinda final de l'etern retorn de la història del català i el valencià, que per qualificar-lo de la manera més suau possible no se'n pot dir menys que idiota.

Què té en comú tant d'entrebanc? Per quin cúmul de factors és possible tal mostrari de despropòsits i desgràcies? Com pot ser que visquem tota la vida encallats en coses petites o grans, això tant és, que fan tan difícil i gravós tirar endavant? Molt em temo que el mal ve de molt lluny. Ve de la ineptitud, la covardia, la gasiveria i la inconsistència moral dels qui mort al llit el criminal de guerra Franco van malvendre una Transició cap a una democràcia tutelada, cap a l'Estat de dret de fireta que tenim ara mateix, amb una monarquia imposada, hereva directa de Franco, i *de facto* inqüestionable. En el procés constitucional no hi va haver una elecció autèntica, perquè a la ciutadania no tan sols no se li van explicar de debò les coses ni se li van presentar alternatives reals, sinó que una pistola l'apuntava al cap: o això o la guerra civil, se'ns venia a dir. A partir d'aquí, el pacte de silenci vergonyós que encara dura. Els qui diuen que la Transició espanyola va ser modèlica es deuen referir a aquest pacte únic en tot el món: una resolució en què les víctimes d'una dictadura assassina abdiquen dels seus drets i s'avenen a ser amnistiats pels criminals en lloc de ser ells els jutges, o en tot cas els amnistiadors. Una transició única, veritablement: els alemanys van fer neteja i justícia, i n'han fet fins i tot els argentins i els xilens. Aquí encara ara la ciutadania no ho sap tot, i havent renunciat a la veritat i la justícia, els actuals demòcrates són tots ells hereus i protectors del franquisme, còmplices, en definitiva.

És vistos els resultats que podem parlar-ne i hem de fer-ho, és des d'aquesta posició que en termes objectius podem concloure que aquest país -Catalunya, però tampoc Espanya- no aixecarà cap mentre no s'espolsi els feixistes de sobre. Des d'on s'estarà en condicions de fer-ho? L'actual casta política és inútil

en pes: no serveix, està agarrotada, és massa deutora de tics del passat, està tan avesada a acollonir-se davant dels feixistes que ja no sap deixar de fer-los el joc. Cal, per tant, renovar persones i bastir nous partits, noves iniciatives, perquè tal com ara ho tenim no podem esperar altra cosa que dilacions i circumloquis estèrils.

Per sort, ara puja una generació sense por, sense deutes del passat, capaç potser de promoure un nou, autèntic, procés constitucional, amb referèndum entre monarquia i república des d'una autèntica opció de canvi, el reconeixement de l'autodeterminació i, sobretot, una llei antifeixista per esbandir els nazis que encara mantenen totes les prerrogatives: una altra peculiaritat única en el món, el feixisme de guant blanc, i de vegades no tan blanc, que des de veus fins i tot pretesament d'esquerres com en Rodríguez Ibarra pretenen confondre els ciutadans amb insidiosos, confusionistes, eructes. No cal anar gaire lluny per trobar individus que amb les lleis alemanyes serien a la presó. Cal una llei per abolir i clausurar la Fundación Franco, per jutjar i engarjolar un nazi assassí de ciutadans innocents com el senyor Fraga Iribarne, que impedeixi que amb intencions genocides els feixistes menteixin a la ciutadania sobre la natura idiomàtica del català. Cal una llei com la d'Alemanya, que, a més de desmuntar les institucions feixistes i empresonar els sàtrapes que les maneguen, permeti mirar-nos a la cara davant del món sense vergonya, que oregi i dignifiqui aquest país ridícul, atordit i grotesc.

Cal aturar d'una vegada aquesta immensa, i tot i això estretíssima, perpètua, indigna, ridícula, pallassada.

Miquel de Palol. Escriptor